

НАШІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

ДЕТАЛЬНИЙ — ДОКЛАДНИЙ

Ці два слова, на перший погляд, взаємозамінні. Проте кожне з них має свій традиційний семантичний відтінок, що й визначає правильність його вживання.

В українській мові прикметник *детальний* вживається як означення до тих предметів чи явищ, в «яких ураховано всі подробиці» (СУМ, II, 257), наприклад: *детальний план, детальна карта, детальна схема, детальний аналіз*. Таку лексичну сполучуваність демонструє і класична художня література, і сучасна мовна практика: *Добре було б якби достали добру і детальну карту (ману) Полтавщини, а то й взагалі українських губерній; скільки раз дядько при мені жалував, що нема у нього такої карти нового видання* (Леся Українка); *Самієв разом з начальником штабу взявся розробляти детальний план операції* (О. Гончар); *Сьогоднішня вимагає детального вивчення природокористування за кордоном для зваженого відбору методів керування охороною навколишнього середовища, зрозуміло з урахуванням вітчизняних національних умов функціонування суспільного виробництва* (З наук.-попул. літ.-ри).

Значення ‘дуже повний, ґрунтовний, з усіма деталями; вичерпний’ передає прикметник *докладний* (СУМ, II, 352), наприклад: *А для мене та хвилинка, коли б я побачила свою докладну біографію в друку, була б найприкрішою хвилиною мого життя* (Леся Українка); — *Треба буде дорогою скласти промову... докладну, високу на думки, квітчасту на фрази* (І. Нечуй-Левицький). Антонімом до слова *докладний* виступає

прикметник *стислий*, наприклад: *докладна доповідь — стисла доповідь, докладний опис — стислий опис, докладний лист — стислий лист*. Таку лексичну сполучуваність засвідчує сучасна мовна практика: *Лист може бути докладний або стислий, написаний гарною, образною мовою або невиразно, сухо* (З наук.-попул. літ.); *Описи місцевості можуть бути докладні або стислі. Часом, зображуючи якусь подію, письменник ніби мимохідь вставляє окремі деталі пейзажу, на фоні якого ця подія розгортається* (З наук.-попул. літ.).

Кожне слово із синонімічного ряду має своє місце в словнику і свою лексичну сполучуваність.

Тетяна Коць